Mikaela Grotenfelt-Enegren

1.3.2024

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuulemistilaisuus 5.3.2024

Lausunto autoilun verotuksen kokonaisuudesta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt lausuntoa autoilun verotuksen kokonaisuudesta. Esitys sisältää ehdotuksen ajoneuvoveronkevennyksestä keski- ja suuripäästöisiin autoihin sekä niihin vanhimpiin autoihin, joista ei ole päästömittaustietoa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa seuraavaa:

THL:n arvio on, että niin kansanterveyden kuin taloudellisen, ekologisen ja sosiaalisen kestävyyden kannalta esitetty veronkevennys sisältää riskejä ja on näiden suhteen siksi ongelmallinen.

Esitetty verokevennys on laitoksen arvion mukaan ristiriidassa kestävän ilmastopolitiikan kanssa. Lisäksi THL korostaa, että autojen tuottamilla päästöillä on suoria haitallisia vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin, jotka tulisi huomioida autoiluun liittyvässä päätöksenteossa. Vanhemmat ja suuripäästöisemmät autot tarkoittavat suurempia ilmansaastepitoisuuksia ja suurempaa melukuormaa, joilla molemmilla on terveyteen ja hyvinvointiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia.

THL tiedostaa, että monella suomalaisella on haastava taloudellinen tilanne ja että autoiluun liittyvät kustannukset lisäävät taloudellista kuormaa. THL tiedostaa myös, että monet suomalaiset ovat arjessaan esimerkiksi maantieteellisistä, fyysisistä rajoituksista tai työhön liittyvistä syistä riippuvaisia auton käytöstä. Ihmisten arjessa edellä mainittuja tosiasioita ei voi sivuuttaa. THL:n näkemyksen mukaan tulonjakoon tai sen muuttamiseen voisi autoiluun liittyvien veronkevennysten sijaan kuitenkin käyttää muita keinoja.

Merkittävällä osalla väestöä autoilu lisää terveyden kannalta haitallista liikkumattomuutta arjessa, jolla on vaikutusta kansaterveyteen ja siten epäsuorasti myös terveydenhuollon kantokykyyn.
Tästä syystä THL näkee, että autoiluun liittyvässä päätöksenteossa olisi aina syytä arvioida päätösten vaikutuksia myös suomalaisten liikkumistapavalintoihin. Sekä terveydellisistä että tähän linkittyvistä kansantaloudellisista syistä olisi autoilun tukemisen sijaan syytä ohjata suomalaisia kohti terveyttä edistäviä valintoja, joihin kuuluvat sekä aktiiviset kulkutavat että joukkoliikenteen käyttö.

THL kannattaa kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa ja nopeita toimia liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen ja liikenteen päästöjen alentaminen parantaisi ilmanlaatua ja terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksiä sekä nykyisiä että tulevia sukupolvia ajatellen. Tärkeää olisikin esitetyn muutoksen sijaan edistää päästöjen hinnoittelua ja ohjata kuluttajavalintoja kohti vähäpäästöisiä vaihtoehtoja, jotka samalla tukisivat terveyden ja työkyvyn kannalta tärkeätä fyysistä aktiivisuutta.

Mikaela Grotenfelt-Enegren

1.3.2024

THL näkee, että esitetty verotuksen kevennys voi haitata terveyden, hyvinvoinnin ja työkyvyn ylläpitämisen edellytyksiä sekä lyhyellä että pitkällä tähtäimellä eikä tästä syystä pidä esitystä kannatettavana.

Pääjohtaja Mika Salminen

Johtaja Otto Helve